

Mer-hindernis eindelijk genomen

Golfen op terp met zandverstuivingen bij Emmeloord

Linksbaan Emmeloord Zandstrand met zicht op De Terp.

Waar ooit de zee bruiste, paarden draafden en tractoren met ploegen rechte voren trokken, daar ligt de golfbaan van Golfclub Emmeloord. Een diepe kuil die bij de polderhoofdstad werd gegraven, leverde het zand voor de snelweg A6. Het ontstane gat werd gevuld met reststoffen. Het geluid van vuilniswagens en compactors is alweer vijftien jaar verstomd. De afgedekte bult, de Emmeloorders spreken over De Terp, is een nieuwe uitdaging voor poldergolfers met hun trollies.

Auteur: Broer de Boer

Wat een prachtige baan! Dat is de eerste gedachte die mij opkomt als ik kom aanrijden via het Friese Pad. Aan de Casteleynsweg ligt de 9-holes par 3 baan van Golfclub Emmeloord. Deze baan werd in september 2004 in gebruik genomen. Als voormalig polderbewoner weet ik dat het veel voeten in aarde had om dit 'lange' baantje aan te leggen. De gemeente Noordoostpolder heeft het de golfenthousiasten nooit gemakkelijk gemaakt om een plaatsje te krijgen voor hun spelletje. Toen eindelijk de optie kwam om dat naast de voormalige vuilstort van Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad te doen, moest het opeens ook snel gaan. Een aantal

enthousiastelingen, met Hein Waalkens voorop, zetten letterlijk en figuurlijk zelf de schop in de grond om de baan aan te leggen. Hein Waalkens, voorheen akkerbouwer en thans taxateur van beroep, blikt daar met veel genoegen op terug: "Hiervoor kon 6 hectare worden aangekocht. We hebben samen met Broersma van de Grontmij enkele uren gebrainstormd; gesteld dat we géén waterpartijen wilden; de baan altijd bespeelbaar moest zijn en dat de lengtes voldoende moesten zijn. Daarna zijn we met twee kranen en een gehuurde bulldozer aan de slag gegaan op de reeds gediepploegde klei/zandgrond. Binnen 28 werkdagen was onze golfbaan aangelegd

"De gemeente Noordoostpolder heeft het de golfenthousiasten nooit gemakkelijk gemaakt"

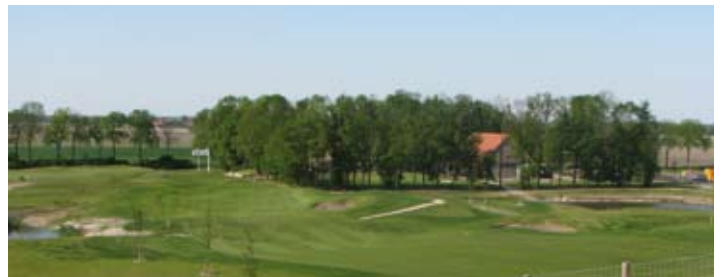
Zicht op De Terp vanaf de 9-holes par 3.

Potbunker in een polderlandschap.

Aannemer Heijmans is in april gestart met de laatste fase van de aanleg.

Uitzicht op de 9-holes par 3 en de materieelschuur.

en ingezaaid. Let wel: dankzij de inzet van veel eigen mensen; de greens en fairways zijn gewoon uit de aanwezige grond opgebouwd.” Grinnikend voegt Hein Waalkens daaraan toe dat het project toen slechts 36.000 euro kostte.

Uitbreiding

We zijn inmiddels ruim vier jaar verder. Hein Waalkens heeft sedertdien als onbezoldigd hoofdgreenkeeper gefunctioneerd, terwijl clubleden en een parttime greenkeeper de noodzakelijke werkzaamheden verrichten. Dat zat met de vele leden van agrarische herkomst wel goed. Al gauw kwamen de plannen om gezien de ledengroei, nu 650 waarvan 400 met speelrechten, de baan uit te breiden. De dichtbij gelegen thans 18 meter hoge ‘terp’ kon daarvan een belangrijk onderdeel uitmaken. Hein Waalkens: “Maar in de praktijk blijkt

zo’n uitbreiding buitengewoon complex te zijn. Dat komt hier doordat er zoveel partijen meepraatten, zoals de gemeente, de provincie Flevoland, het waterschap, Oranjewoud, de eigenaar van de stortplaats, de partij die verantwoordelijk is voor de afdekking van de stortplaats, vele aannemers en vele anderen. Uiteindelijk is de gemeente - financieel - verantwoordelijk geworden voor het project. Maar tegelijkertijd is ze ook aandeelhouder van Afvalverwerkingbedrijf Friese Pad, eigenaar van de stortplaats. Als Golfclub Emmeloord zijn wij in de overlegsituaties bij de totstandkoming van de baan helaas geen partij, maar slechts de toekomstige huurder van het hele complex. En ik doe er niemand tekort mee als ik zeg dat zoiets de nodige frustraties heeft opgeleverd. Wel is het zo dat wij onze ideeën via Lambert Veenstra (Veenstra Adviesburo Golfbanen)

“In overlegsituaties bij de totstandkoming van de baan waren we helaas geen partij”

hebben kunnen inbrengen. En we hebben er alle waardering voor hoe hij dat doet. Maar door de vele belanghebbende partijen kom je vaak in compromissituaties terecht. Voor ons betekent dat niet altijd de optimale oplossing. Gerard Jol is ingeschakeld als golfbaanarchitect en tekende deze prestigieuze baan; het golfplezier voor onze leden en greenfeespelers zal er groot zijn. Naar onze mening echter hadden ze de baan wellicht iets onderhoudsvriendelijker kunnen aanleggen.

Hein Waalkens, clubcoördinator Golfclub Emmeloord, is de vanaf de aanvang bezig met de ontwikkelingen.

Clubvoorzitter Henk Wijnants van Golfclub Emmeloord voor de 9-holes par 3. "Het had allemaal veel sneller gekund."

Wij moeten de aanleg- en onderhoudskosten als club straks echter wel ophoesten!"

"Ik doe er niemand tekort mee als ik zeg dat deze aanleg ons de nodige frustraties heeft opgeleverd"

Milieu-effectrapportage

Het grote aantal betrokken partijen bevorderde niet de snelheid waarmee knopen doorgehaakt werden. Clubvoorzitter Hans Wijnants schuift aan bij ons gesprek. Hij heeft kantdienst: "De golfbaan ligt in het ruim 3.000 hectare groot recreatiegebied Wellerwaard. Dit gebied, omvat meer plannen waarvoor een m.e.r. nodig is. Oorspronkelijk was het idee om voor de gehele Wellerwaard één m.e.r. te maken. Maar gezien het grote aantal partijen heeft de gemeente het zekere voor het onzekere genomen. Voor de golfbaan is een aparte m.e.r. gemaakt. In de m.e.r. beschrijft de gemeente, hier de zogenaamde initiatiefnemer, welke gevolgen de golfbaan voor de omgeving kan hebben. Ook komen maatregelen aan de orde om mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu te voorkomen en positieve gevolgen te versterken. De richtlijnen geven aan dat het m.e.r. in ieder geval nader moet ingaan op: de doorwerking van de landschappelijke kenmerken van de Noordoostpolder in het ontwerp van de golfbaan; de aansluiting van de ontwikkeling van de golfbaan op huidige en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen van de Noordoostpolder: dit geldt in ieder geval voor de aspecten landschap, water, natuur en recreatie en als laatste de onderbouwing van de (economische) behoefte

aan de golfbaan. Vervolgens is het aan het bevoegd gezag zelf om de m.e.r. goed te keuren. Kan het complexer, vraag ik me dan af! Begin april is de m.e.r.-procedure afgrond en kon Heijmans starten met de aanleg van de laatste drie holes, oostelijk van De Terp

Zandverstuivingen

Met zes holes op top of De Terp en drie holes 18 meter lager gelegen komt dus een volwaardige baan naast de 9-holes par 3 baan te liggen. Hein Waalkens troont me mee naar de top. Onderweg vertelt hij dat de uitbreiding ook consequenties heeft voor de professionalisering en de organisatie van de club. Zelf heeft hij thans een parttime functie als clubcoördinator -manager klinkt te duur- en vorig jaar is Harry Heerink als hoofdgreenkeeper aangesteld. Voorts is besloten het onderhoud van beide banen uit te besteden aan Vos Ruinerwold. Daartoe werden de aanwezige machines reeds aan de aannemer overgedragen. Het waait hard op 18 meter hoogte, maar we hebben we een prachtig uitzicht over het vlakke polderlandschap. Hein wijst op het gedeelte waar de holes komen te liggen waar de wind vrij spel krijgt op het zand en waar golfers straks met zandverstuivingen zullen worden geconfronteerd De hoogte met reliëf en de lager gelegen vlakke geven op bijzondere wijze vorm aan het genieten. Dit is geen polderbaan. Je hebt de factoren harde wind en plekken met een aanplant die sterk op een duinvegetatie lijken, compleet met een enkele potbunker. Ze moeten de baan het uiterlijk geven van een links golfbaan. Als Hein Waalkens zegt: "Eigenlijk zou je hier kunnen spreken van

de hoogste golf(links)baan op een voormalige zeebodem", knijp ik mijn ogenleden tot spleetjes en probeer me het ruisen van de zee in te beelden.

Afdekking

De aanvankelijk bol afgedekte terp heeft een oppervlakte van circa 21 hectare en kreeg een toplaag van circa 100 cm. Daarvoor is circa 470.000 kubieke meter grond aangevoerd en verspreid. Het werd op een folielaag gestort met een dikte van 2 mm. Deze was gelegd op de afdekking (sintels en grond) van de vuilnishoop. Dit 'kleedje' heeft een oppervlakte van totaal 215.000 vierkante meter en is uitgevoerd met lekdetectie. Als er ergens een lek is kan dat tot met grote nauwkeurigheid gedetecteerd worden. In de toplaag is een drainagesysteem aangelegd om het hemelwater af te voeren. Uiteindelijk komt het terecht in de sloten rondom het totaal 50 hectare grote golfterrein. De grond voor de karakteristieke vormgeving is afkomstig uit het 3.000 hectare grote recreatiegebied. Daar werd voor het waterschap een retentiegebied gegraven van enkele tientallen hectares. Hein Waalkens lucht al wandelend zijn boerenhart: "Als club hebben we aangegeven om voor de toplaag hier ook sorteer- en spoelgrond van akkerbouwproducten te gebruiken. De partijen hebben echter gekozen voor deze duurdere oplossing. Aangevoerde, vrij schrale grond en het zand uit de grote vijver is gebruikt als deklaag en voor de vershraling van de greens. De zes holes zijn laat in de herfst opgeleverd en het gras is na onze smaak te laat ingezaaid. En omdat het hier erg sompzig was vorige herfst, hebben we circa 6 hectare hier met de hand van kunstmest moeten

"Als club kom je dan opeens voor de verrassing te staan dat er onvoldoende rekening is gehouden met voedingsstoffen"

Het perceel grond achter een ecologische zone ligt gereed voor de aanleg van de laatste drie holes (situatie in februari).

Hier voeren eens de schepen. Straks golfen in een zandstorm!

voorzien. Tenslotte kan gras voor een goede beginontwikkeling niet zonder voedingsstoffen en hebben we gelukkig de expertise nog om handmatig kunstmest te strooien!”

Schraal houden

Op de fairways is een laag van 8-10 cm zand opgebracht. Om de aansluiting te verbeteren en een storende laag te voorkomen is het zand doorgefreesd. Tees en greens zijn ‘traditioneel’ aangelegd. Uiteindelijk zijn de greens en de voorgreens ingezaaid met een mengsel van 80 procent roodzwenk en 20 procent struisgras; de tees met 40 procent veldbeemd en 60 procent roodzwenk; de fairways met 90 procent roodzwenk en 10 procent struisgras. De driving range is ingezaaid met een mengsel van 75 procent Engels raaigras en 25 procent veldbeemd. De rough tenslotte, is ingezaaid met 100 procent roodzwenk. Hierbij is het zeker de bedoeling om de bodem die al schraal is ook schraal te houden, want zoals gezegd: de aangevoerde grond is buitengewoon schraal.

Economische behoefte

Na terugkomst schenkt clubvoorzitter Henk Wijnants ons derde kopje koffie in. Hij vertelt dat de zes holes bovenop De Terp met de Pinksterdagen in gebruik zijn genomen: “En op 25 september a.s. hopen we onze nieuwe ‘grote’ 9-holes par 37 baan te openen, gelijk met het vijfjarig bestaan van onze club. Tot die tijd rekenen we voor de greenfeespelers een

gereduceerd tarief. We voorzien met deze baan in een behoefte. Er zijn vrij veel mensen uit de gemeente Noordoostpolder die nu naar Havelte, Gaasterland, het Friese Sint Nicolaasga of naar de banen in Flevoland moeten rijden om te golfen. Ik schat het aantal daarvan dat straks hier zijn balletje komt slaan op circa 250. In combinatie met de 9-holes par 3 baan en de nieuwe driving range van 260 meter gaan we er voor om uiteindelijk uit te groeien tot een prachtige centraal gelegen golfbaan, die ook in een behoefte voorziet in de golfopleidingen in Noord Nederland. Mijn grootste wens na ingebruikname van de nieuwe 9-holes baan? Met kolossale letters een aanduiding op De Terp, zodat je vanaf de A6 kunt zien dat je hier héérlijk kunt golfen. Maar of die letters gaan lukken...?”

Samenvatting

De golfclub Emmeloord opent op 25 september haar nieuwe 9 holes par 37 baan. Zes holes daarvan liggen bovenop een afgedekt stortplaats. Drie holes komen 18 meter lager in een soort zandverstuiving te liggen. Eindelijk eens geen polderbaan maar een eerste golflinksbaan op de zeebodem. Maar een baan aanleggen in de polder is minder eenvoudig dan het lijkt.